



# Varkensvoederprijzen spelen jojo

FOTO: IWAN WIJERMANS

Na de lichte prijsstijgingen in de simulaties van december zijn de meeste granen en graanbijproducten opnieuw minder duur geworden. Dit gaat gepaard met een lichte kostprijsverlaging bij de productie van de diervoeders. De prijzen van de vleesvarkens- en zeugenvoeders zakken gemiddeld met 4 tot 6%. – STEFAAN VAN

LERBERGHE, BEROEPSWERKING & DIRK FREMAUT, HOGESCHOOL GENT –

De berekeningen in dit artikel zijn gebaseerd op de prijsnoteringen van 15 maart 2010. Vergeleken met de optimalisatie in december (zie *Landbouw&Techniek* 22 van 2009) zijn alle rantsoenen voor varkens goedkoper geworden, als gevolg van de prijsdalingen van de meeste grondstoffen.

Alle zetmeelbronnen zijn goedkoper dan 3 maanden geleden. Tarwe en gerst werden respectievelijk 7,8% en 5,4% goedkoper, terwijl maïs ongeveer 3,6% in prijs afnam. Sojaschroot werd in deze periode ongeveer 1% goedkoper, terwijl de prijs van volvette sojabonen 4,6% duurder werd. De prijs van erwten nam met 5% af, terwijl koolzaadschroot ongeveer 0,6% duurder werd in vergelijking met de prijzen van 14 december 2009. De bijproducten, kortmeel en tarweglutenfeed, kosten eveneens respectievelijk 10,7% en 14,8% minder.

Deze schommelingen op de grondstofmarkt veroorzaakten een afname van

de voederprijzen. Een herformulering van de veevoeders blijft – naar analogie met vorige artikels – niet echt noodzakelijk. Ook de samenstelling van de verschillende rantsoenen ondergaat slechts hier en daar wijzigingen. Gerst en tarwe blijven goede opties. In vergelijking met december is tarwe terug aantrekkelijker dan gerst. Maniok en sorghum zijn op dit moment moeilijk verkrijgbaar en worden dan ook niet toegelaten in de formulaties.

## Vleesvarkensvoeder 1

Formule 1 (tabel 1 en figuur 1) staat voor een vleesvarkensvoeder zonder ccm. De zelfmenger stelt dit volledig zelf samen. De optimale samenstelling van 15 maart 2010 in tabel 1 toont dat tarwe terug erg aantrekkelijk geworden is. Tarwe wordt momenteel voor 33,5% in de formule opgenomen in vergelijking met 22% in de vorige formulatie. Het aandeel gerst nam af van het maximaal toegelaten gehalte van 35% tot 22,7%. Tarwegluten-

feed wordt eveneens maximaal (15%) in de formule opgenomen. Het totale eiwitgehalte van de formule is terug iets gestegen en bedraagt momenteel 15,5% in vergelijking met 15,1% in december 2009. Met 0,45% blijft het totale fosforgehalte op het maximaal toegelaten niveau.

Als een zelfmenger de samenstelling van zijn veevoeder niet wijzigt, dan bedraagt de voedermiddelenkostprijs 159,20 euro/ton in vergelijking met 168,64 euro/ton in december. Dit is een vermindering met 9,44 euro/ton of 5,6%. Heroptimaliseren van de formule levert deze maand slechts een zeer geringe winst op (-0,20 euro/ton). De geoptimaliseerde prijs bedraagt 159,00 euro/ton. De samenstelling van de optimale formule vind je in tabel 1. De afgelopen 3 maanden daalde de voedermiddelenkost dus met 9,64 euro/ton (-5,7%). Tegenover de maximale grondstoffenkostprijs van de veevoeders in september 2007 blijkt de grondstoffenkostprijs van bovenstaande formule 41,5% goedkoper (zie figuur 1) te zijn.

In tabel 3 bepalen we ook de (marginale) waarde of de schaduw- of inkomprijs van enkele voedermiddelen die niet opgenomen zijn in het rantsoen. De 'inkomprijs' staat voor de prijs waarbij we de betreffende grondstof in de formule zouden opnemen. Is de aankoopprijs van de voedermiddelen lager dan de berekende waarde, dan loont het de moeite om de grondstof in het rantsoen op te nemen. De minimale opname van de betreffende grondstof vind je onder de term 'inkom%'. De inkomprijs voor testgrond-

**Tabel 1 Samenstelling geoptimaliseerde rantsoenen voor vleesvarkens (betreft grondstoffenkostprijs, productiekost is niet inbegrepen)**

	Formule 1 (zonder CCM)	Formule 2 (met CCM)
Prijs (87% DS) in euro/ton	159,00	142,07
<b>Samenstelling (aandeel in %)</b>		
CCM		35,00
Tarwe	33,48	30,00
Gerst	22,68	0,00
Sojaschroot Brazil 46	6,93	8,44
Tarweglutenfeed	15,00	2,15
Koolzaadschroot	4,35	8,00
Maniok	0,00	0,00
Tarwekortmeel	0,00	2,38
Luzerne	0,00	0,00
Suikerbietenpulp	1,00	0,00
Erwten	12,00	12,00
Franse maïs	0,00	0,00
Sojabonen	0,00	0,00
Kern	4,56	2,03
<b>Totaal</b>	<b>100,00</b>	<b>100,00</b>

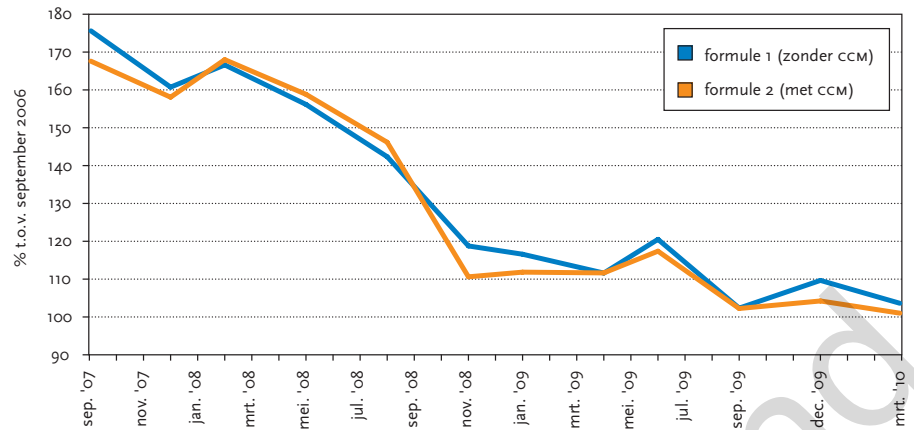
stof sorghum bedraagt 116,54 euro/ton, de actuele kostprijs werd deze maand echter niet genoteerd (moeilijk verkrijgbaar). Als de marktprijs zou dalen tot 116,54 euro/ton, dan zouden we 6,37% milocorn of sorghum opnemen in onze formule. Maar dat laten we niet toe en we beschouwen het als een testgrondstof.

Maïs heeft een schaduwprijs van 116,38 euro/ton in vergelijking met een marktprijs van 134,00 euro per ton. Indien de marktprijs van maïs zou dalen tot 116,38 euro/ton dan zou 5,95% maïs in de formule opgenomen worden. De marktprijs van volvette sojabonen (383,00 euro/ton) komt in de buurt van de schaduwprijs die 333,12 euro bedraagt. Als de schaduwprijs van de volvette sojabonen zou bereikt worden, dan werd 8,84% volvette sojabonen opgenomen in het vleesvarkensvoeder.

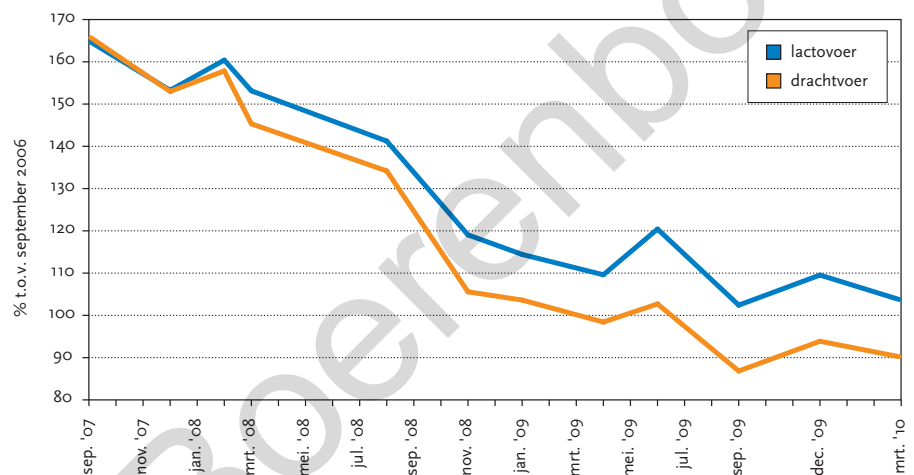
## Vleesvarkensvoeder 2

Bij formule 2 mengt de varkenshouder zijn zelfgeteelde ccm (35%) en tarwe (30%) met een aanvullend voeder. Dat laatste koopt hij in gemengde vorm bij een veevoederbedrijf. De berekeningen in tabel 1 waarden ccm aan de nieuwe prijs van 80,00 euro/ton (geschatte marktwaarde oogst 2009 is 70,00 euro/ton + 10 euro kosten) op basis van 68% droge stof (ds) of aan 102,00 euro/ton voor 87% ds. Voor tarwe nemen we de normale marktwaarde of aankoopprijs van 118,00 euro/ton. In de prijzen van de grondstoffen van het aanvullende voeder tellen de productie-, transport- en andere extra kosten uiteraard niet mee. Daarom zal het uiteindelijke voeder duurder zijn dan hier weergegeven.

Tegenover december werd de formule met ccm eveneens goedkoper. Op basis van 87% ds bedraagt deze prijs momenteel met 152,59 euro/ton (142,07 euro/



**Figuur 1** Prijsevolutie voeders voor vleesvarkens sinds september 2006 (= 100%)



**Figuur 2** Prijsevolutie voeders voor drachtige en lacterende zeugen sinds september 2006 (= 100%)

ton voor gemengd voeder met een vochtgehalte van 81%). In december was dit 157,82 euro/ton (87% ds), of een prijsreductie met 3,36%. Figuur 1 toont dat de ccm-formule 39,92% goedkoper is dan in september 2007, het moment van de duurste voederprijzen. Als het aanvullend voeder voor dit rantsoen niet geoptimaliseerd werd, dan zou het rantsoen vandaag 142,34 euro per ton kosten in plaats van 142,07. Deze 2 laatste waarden hebben betrekking op het volledige rantsoen met 81% ds. Heroptimaliseren leverde bijgevolg een winst van 27 eurocent per ton vochtig voeder.

Tabel 3 maakt duidelijk dat de schaduw-prijzen van de geweigerde voedermiddelen niet in de buurt komen van de huidige aankooprijzen. In deze berekeningen kwam (Franse) droge maïs niet aan bod omdat deze formule verplicht 35% ccm bevat.

## Zeugenvoeders

Tabel 2 geeft de geoptimaliseerde samenstelling van een klassiek dracht- en lactovoeder weer. In vergelijking met december nam ook de kostprijs van de voedermiddelen voor de productie van

**Tabel 2 Samenstelling geoptimaliseerde zeugenrantsoenen (betreft grondstoffenkostprijs, productiekost is niet inbegrepen)**

	Lactovoer	Drachtvoer
Prijs (87% DS) in euro/ton	168,42	137,77
<b>Samenstelling (aandeel in %)</b>		
Tarwe	24,96	0,00
Gerst	18,75	20,00
Sojaschroot Brazil 46	8,11	0,00
Tarweglutenfeed	15,00	15,00
Koolzaadschroot	8,00	8,74
Maniok	0,00	0,00
Tarwekortmeel	0,00	12,00
Luzerne	0,87	0,34
Suikerbietenpulp	1,00	14,48
Erwten	17,00	0,00
Franse maïs	0,00	25,22
Sojabonen	0,00	1,54
Kern 2 + aminozuren	6,31	2,68
<b>Totaal</b>	<b>100,00</b>	<b>100,00</b>

zeugenvoeders af. De grondstoffenkostprijs om de zeugenvoeders samen te stellen ligt momenteel op 137,77 euro/ton voor het drachtmeel en 168,42 euro/ton voor het lactomeel. Na heroptimalisatie zijn deze voeders respectievelijk 4,33% en 5,46% goedkoper geworden. Gebeurt

dit niet, dan zou de samenstelling van december 2009 momenteel 137,77 en 168,85 euro/ton kosten. Heroptimaliseren levert dus enkel een kostenreductie op voor het lactovoeder (0,43 euro/ton). De prijsevolutie van de zeugenvoeders vind je in figuur 2: de prijs van het lactomeel is nu 47,77% lager dan in september 2007, het drachtmeel is sindsdien ongeveer 49,1% goedkoper geworden. Merkwaardig

is dat de samenstelling van het drachtmeel exact hetzelfde is dan bij de vorige simulatie. Bij het lactovoeder zien we dat men maïs niet langer opneemt, terwijl het aandeel tarwe gevoelig toenam. Door de onbeschikbaarheid van maniok wordt dit bestanddeel momenteel niet opgenomen in het lactomeel. Luzerne wordt voor een klein deel (0,87%) terug opgenomen in de formule.

In tabel 3 zien we dat de actuele prijs van 172 euro/ton voor erwten boven de inkomprijs ligt van 157,4 euro voor drachtmeel. Als de prijs van de voedererwten zou dalen, dan zouden erwten in het drachtmeel (1,23%) opgenomen worden. Merkwaardig is het feit dat erwten wel interessant zijn voor lactomeel, waar ze voor 17%, het maximaal toegelaten aandeel, opgenomen worden (tabel 2).

Tabel 3 Inkomrijzen en inkomgehalte van enkele geweigerde voedermiddelen

	Formule 1		Formule 2		Lactovoeder		Drachtvoer	
	Vleesvarkens		Vleesvarkens					
	Inkomprijs <sup>1</sup>	Inkom%	Inkomprijs <sup>1</sup>	Inkom%	Inkomprijs <sup>1</sup>	Inkom%	Inkomprijs <sup>1</sup>	Inkom%
Tarwe			Eis 30%				113,27	10,11
Gerst			80,66	1,60				
Sojaschroot Brazil 46							233,70	0,69
Tarweglutenfeed								
Koolzaadschroot								
Maniok	99,18	9,45	56,78	1,40	123,07	1,85	90,13	2,19
Tarwekortmeel	68,72	3,43			81,51	0,36		
Luzerne	106,10	0,56	69,38	1,30			116,45	1,32
Suikerbietenpulp	Eis 1%		79,77	2,44	Eis 1%		Eis 3%	
Erwten							157,40	1,23
Franse maïs	116,38	5,95	NT		128,00	7,27		
CCM	NT		Eis 35%		NT		NT	
Sojabonen	333,12	8,84			328,22	0,99		
Sorghum (tannine-arm)	116,54	6,37	70,00	1,07	127,61	7,43	119,84	4,76

NT = niet toegestaan; Eis = moet met x% in formule opgenomen worden

<sup>1</sup> in euro/ton

## Prijzdalingen

Voor de geoptimaliseerde formules daalden de vleesvarkensrantsoenen in prijs in vergelijking met 3 maanden geleden. De grondstoffenprijs voor het volledige mengvoeder daalde met 5,7%, terwijl het ccm-rantsoen ongeveer 4,2% goedkoper werd. Voor het dracht- en lactovoeder bedroegen de prijsdalingen 4,4 tot 5,6%. Een herformulering van de rantsoenen zorgt deze maand slechts voor een zeer klein voordeel.

Dit is het veertiende artikel in de reeks 'Varkensvoeders produceren aan minimale kostprijs'. Het vorige artikel verscheen in *Landbouw&Techniek* 21 van 24 december 2009. De teksten zijn ook gebundeld op het afgesloten ledengedeelte van de Boerenbondwebsite, via [www.boerenbond.be/grondstoffen](http://www.boerenbond.be/grondstoffen).

## Speculatie kan elk moment terugkeren...

De varkensprijzen lijken momenteel nog altijd niet aan te trekken. Een betere marge zal dus moeten komen van verder dalende grondstofprijzen en dus voederprijzen, en er is hoop...

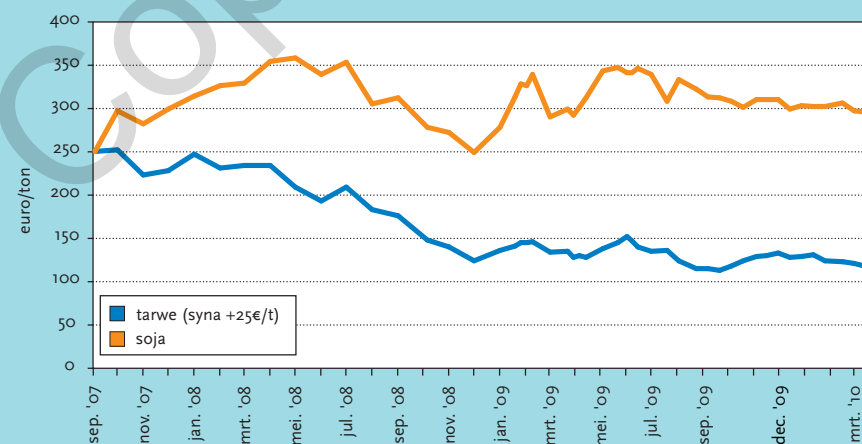
De granenmarkt zat half december met een stijging van de tarweprijs van 15 euro/ton tegenover het moment van de overvloedige oogst van vorige zomer. Op dit ogenblik is er van deze stijging geen sprake meer. Die 15 euro stijging is vandaag

(15 maart) bijna volledig weggewerkt. We zitten opnieuw op het prijsniveau van tijdens de overvloedige oogst. Deze evolutie in de granenmarkt zorgt ervoor dat de veevoederprijzen in de komende maanden verder kunnen dalen. De dalende graanprijzen hebben hopelijk een gunstig effect op de varkensprijzen. Door bijvoorbeeld speculatie kan de granenmarkt plotseling omslaan.

Op de eiwitmarkt blijven we kampen met zeer hoge niveaus. Het Europese ggo-

verhaal heeft hier zeker een aandeel in. In de vorige bijdrage was er al sprake van een dalende sojamarkt tegen de nieuwe oogst van mei 2010. Deze verwachte daling blijft tot nu toe bestaan. Vanaf mei zullen de sojaprijzen mogelijk 50 euro/ton lager liggen. Sinds december is de sojaprijs stabiel gebleven. Het blijft dus wachten tot mei of de sterk dalende sojaprijs effect zal hebben op veevoederprijzen. Anderzijds wordt er gewerkt rond mogelijk gebruik van diermeel. Hierbij moet men opletten, want enkel diermeel van pluimvee kan gebruikt worden in de varkenshouderij, of omgekeerd. Het is dus belangrijk dat er een eenduidige test komt die goed het onderscheid kan maken tussen diermeel van varkens en van pluimvee. De ontwikkeling van deze tests gaat de goede weg op. Men hoopt om in de loop van 2011 opnieuw diermeel te kunnen gebruiken.

Bovenstaande evoluties in de granen- en sojamarkt zijn een verademing voor de varkenssector. Ze kunnen de sterk aangestaste marges namelijk wat verbeteren. Als de varkensprijzen niet herstellen, kan het effect van de dalende voederprijzen toch een ruimere marge creëren. – STEFAAN VAN LERBERGHE, BEROEPSPERKING –



Figuur 3 Evolutie van de tarwe- en sojaprijzen